

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnstvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Deželne podpore.

Leto za letom dovoljuje deželni zbor podpore iz deželnega zaloga za razna javna podjetja in dela krajevne in splošne koristi. Za povzdigo kmetijstva potom sadjarskih in vinarskih, sploh kmetijskih društev, za vodnjake, vodovode, zaježenje in uravnava rek in hudo-urnikov, za mostove, ceste, brvi in poti odločujejo se vsako leto visoki zneski. Pričakovati bi bilo, da dovoljene podpore pridejo brez ovire in zamude v roke prosilcev ter da se porabijo za obče-koristne namene, v katere so bile dovo-ljene.

Žal, da temu ni tako. Večji del do-voljenih, včasih z velikim trudom pri-dobljenih podpor ne dobi poti iz deželne blagajnice med stranke, ki so za nje pro-sile, marveč zapadejo ter se porabijo za plačevanje deželnih dolgov, zgube na obrestih in drugih potrebščin, za katere ni poskrbljeno v deželnem proračunu. Takih dovoljenih pa ne izplačanih pod-por in prispevkov, ki so že zapadli ali v kratkem zapadejo, se je nabralo že na sto in sto tisoč kron. Temu so krive z ene strani občine, zastopi in stranke, ki se ne potrudijo, da bi začele in izvršile delo, za katero so prosile podporo, deloma pa neopravičena strogost dežel-nega odbora, ki tu in tam stavlja po-goje in zahteve, katerih deželni zbor ni sklenil in ki so v nasprotju z dobrohotnimi nameni deželnega zbora.

Deželni zbor je sklenil v svojem zasedanju lanskega leta, da podpore, ki se dovoljujejo iz deželnega zaloga v javne namene, so plačljive skoz dve leti, ako ni drugače določeno. Podpore, ki so razdeljene na več let, so plačljive še eno leto potem, ko steče rok za zadnje odplačilo. Lansko leto so se bili podaljšali nekateri stari krediti, ki zapadejo s koncem tega leta, ako deželni odbor do tedaj ne nakaže vsaj delnega izplačila posameznih podpor.

Da se županstva, društva, odbori in posamezniki ne bodo izgovarjali, da niso vedeli, kako stvar stoji, navedemo posamič tiste podpore, katere čaka ome-njena usoda, da namreč zapadejo z dnem 31. decembra 1905, ako stranke ne iz-prosijo od deželnega odbora, da jim do tedaj nakaže vsaj del dovoljenih podpor.

Za vodne naprave (vodnjake, vo-dovode) zgubi županija Serpenica 700 K, Štjak 800 K, Šebrelje 400 K, ki so bile dovoljene leta 1900; dalje županija Le-žeče (Naklo) 600 K, Šmarje 600 K, Zgo-nik 600 K, Dolenja 1000 K, Št. Ferjan 800 K, Štorje 400 K, Trnovo 600 K, ki so bile dovoljene leta 1901; dalje župa-nija Ponikve 900 K, Lokve na Krasu 600 K, Tomaj 1000 K, dovoljene leta 1902; dalje županija Ribemberg 600 K, Velikirepen 600 K, Sežana 1000 K, do-voljene leta 1903; dalje Dolenja za Lože 800 K, in Sv. Križ 500 K, dovoljene leta 1904.

Podpore za ceste zapadejo sledeče: Županija Kožbana zgubi za cesto po Kožbanščeku 6000 K, dovoljenih leta 1900, ter za cesto Peterne-Hlevnik 400 K in za cesto Kožbana-Škrljevo 400 K, dovoljenih leta 1902. Dalje zapadejo pod-pore za ceste: Ponikve-Idrija 800 K, Lože-Makorč 900 K, Sv. Martin-Zdrav-ščina 1500 K, Hruševlje-Skrljevo 2600 K, Prvačina - Bezovljak - Šempas (Osek) 3000 K, dovoljene leta 1903; dalje za-padejo podpore za ceste: v Hlevnik 500 K, na Dol-Otlico 400 K, v Biljani 1500 K, Trnovo pri Gorici 1000 K, Anhovo 400 K, Dolenja 800 K, Ponikve 800 K, Libušnje (Vrsno) 1000 K, Rute-Zagomilica 700 K, Breginj (za Robedišče) 500 K, vse te dovoljene leta 1904.

Za mostove zgubijo podpore: Tri-buša 400 K iz leta 1902 in Soča 600 K iz leta 1904.

Županstva, ki nočejo, da jim zapa-dejo navedene podpore, naj t a k o j vse pripravijo, da lahko pričnejo z dotičnim delom, ter naj se obrnejo na deželni

odbor, da jim še meseca decem-bra nakaže vsaj del podpore.

Za zapadle podpore treba znova prositi v deželnem zboru z vsemi teža-vami, ki so združene s takimi prošnjami.

Podpore, dovoljene na breme pro-računa za leto 1905, ostanejo v veljavi še prihodnje leto 1906. Podpore, dovo-ljene v prejšnjih letih, katere so bile že deloma izplačane ali nakazane, ostanejo v veljavi še prihodnje leto 1906.

Mnogo podpor iz prejšnjih let, ki so bile v delnih zneskih že izplačane, zapadejo v še ostalih zneskih (navadno polovicah) s koncem leta 1906, ako se strankam prej ne posreči doseči od de-želnega odbora, da jim jih nakaže. Te podpore (v še neizplačanih zneskih) so: za sadjarska in vinarska društva: v Št. Ferjanu 200 K, v Dornbergu 200 K, obe iz leta 1900; v Kamnjah 50 K, v Krep-ljah 100 K, v Komnu 150 K, v Dorn-bergu 50 K, v Kanalu 100 K, vse iz leta 1904.

Za vodne naprave (vodnjake, vodo-vode) zgubi Ročinj 300 K, Štjak 400 K, oboje iz leta 1901; Vojsčica zgubi 750 K, Gorjansko 400 K, oboje iz leta 1902; Kamno zgubi za uravnava Soče 658 K iz leta 1901.

Za ceste zgubijo: Bakovo-Vrh (Št. Viškagora) 150 K, braniška cesta 2000 K, obe iz leta 1900; Sv. Lucija 200 K, Šlovrenc pri Moši 200 K, oboje iz leta 1902; Nemški Rut 250 K iz leta 1903; Doblar 200 K, Ročinj 250 K, Kambreško-Kosi 300 K, vse iz leta 1904.

Razen tega zapadejo z dnem 31. decembra 1906 vse one podpore, ki so bile dovoljene na breme deželnega pro-računa za leto 1905, ako se v prihod-njem letu ne porabijo.

Podpore, ki so bile dovoljene z le-tošnjem zasedanjem na breme deželnega proračuna za leto 1906, ostanejo plač-ljive še vse leto 1907.

Ž u p a n i, p r e d s e d n i k i, r o d o-

l j u b i, g a n i t e s e, d a V a m n e z a p a-dejo že dovoljene podpore, kajti podpora zgubljena ne pride nazaj.

Državni zbor.

Ker je bilo znano, da bode vlada že v prvi seji poslanske zbornice dala svojo izjavo v zadevi splošne in enake volilne pravice, za katero se je posebno v zadnjem času začelo po celi državi živahno gibanje, bilo je za to sejo veli-kansko zanimanje, in zbornične galerije niso bile morebiti še nikdar tako napol-njene, kakor so bile ta dan. Sejo je otvoril zbornični predsednik grof Vetter ob 11.1/4 uri, ki je dal koj po prečitjanju došlih vlog in peticij besedo minister-skemu predsedniku baronu Gautschu.

Baron Gautsch je v začetku svojega govora izjavil, da vlada zahteva začasni državni proračun za šest mesecev. Ta proračun ne velja vladi, ampak državi. Dalje vlada vzdržuje skupno armado. Od leta 1876 pa velja načelo, da ima v vseh polkih vsak jezik svoje pravice, ako ga govori vsaj 20 odstotkov moštva. Kar velja za Avstrijo, mora veljati tudi za Ogersko. Ravno tako zahteva avstrijska vlada, da ostane carinsko ozemlje ne-razdeljeno.

Deželni zbori so marljivo delovali. Veselo znamenje za bodočnost pa je sprava med češkimi in nemškimi stran-kami na Moravskem. Novi volilni red na Moravskem zagotavlja v deželi red in mir. Ta kompromis bodi vzgled tudi za ostale deželne zbore in državni zbor.

Kar se tiče večkrat izražene za-hteve po vpeljavi splošne volilne pravice v nadomestilo splošne volilne kurije za dež. zbore, meni vlada, da pri zelo raz-ličnih delokrogih deželnih zborov in državnega zastopstva splošna in enaka volilna pravica nikakor ni poklicana, izpodriniti iz deželnih zborov princip zastopstva interesov, ker posebne go-

LISTEK

14

Karamfil s pesnikovega groba.

(Hrvaški spisal A. Šenoa. Poslovenil „*“.)

(Dalje.)

Mož v kocinastih hlačah je bil nekam agresivne naravi. Pride k nama, postavi kakor „maitre de plaisir“ desno šlapo pred levo, sname klobuk, vzboči obrvi, pihne dva trikrat v zrak ter naredi na desno in na levo poklon, ki nama je vdahnil domnevo, da tu incognito potuje kak „clown“ jahaške družbe. Ali tudi tokrat sva se zmotila. Mož spregovori, debelo gledajoč, v nemškem jeziku: „Naš vek je uničevanje umetnosti, uti figura docet“. Jaz, velečislana gospoda, ne letim na hipogrifu***) v vilinski svet, kakor pravi Wieland, nego per pedes apostolorum, tako-le,“ in pri tej priči človeče z dostojanstvenim zaničevanjem vrže levo šlapo od sebe. „Da, gospoda moja, po vsej pravici me vprašate, kdo sem. Čujte in jokajte! Jaz sem Karol Moor, Fiesko, Marki Poza, Egmont, mli-narski pomočnik Konrad itd. itd. Spomnite se besed: „O proklet komentatorski vek!“ „Gospod, dajte svo-bodo misli!“ In pri tem se mož zasukne na peti. „Umetnost! Hahaha! Fraza! In jaz sem umetnik. Po Tržiču, Radovljici, Celju se razlega moja slava, celo v Gradcu sem se proslavil v ulogi sluga. In zdaj? Ne vprašajte me! Bomba je padla v našo družbo. Razkropili smo se; mene je usoda vrgla sem na cesto. „Biti — ne biti? — to je zdaj vprašanje,“ beseduje slavnoznani Hamlet. Odgovorite mi na vprašanje danskega kraljeviča! Vidim, da ste plemenitega miš-

ljenja, zovem se Artur Feldmann. Ali vam naj še kaj povem? O zakaj tudi semkaj ni zasijalo solnce pro-svete? Apolo, kje si? Oh, Apolo! Kako naj on pride med to kransko sodrgo! Ali ta barbarska dežela zasluži, da jo gazi koturn, dežela, kjer ljudje ne govo-rijo Schillerjevega jezika, marveč lajajo kakor psi?“ Karol Moor nama pomoli pod nos svoj ogledani cilind, da se nama desnica nehote zgubi v žep po uni groš, ki ga ni bilo v Arturjevi mošnji. Olimpijski nasmeh se pojavi na obrazu komedijanta, ko zagleda v klobuku dve srebrni desetici, kterima sva vsak pri-djala še fino smodko. Fiesko si na glavo povezne cilind, pobere levo šlapo, graciozno stopi k meni in reče: „Gospod, dajte mi nekoliko ognja!“ Prižge si, dotakne se ponosno klobuka ter zgovori: „Čast mi je, se gospodoma priporočiti.“ Zatem odskoče, peva je arijo iz Roberta: „Samo prevara vam je zlato“ ter izgine za gozdičem.

To ti je potujoča „kultura“ rečem Albertu.

Potujoča kuga, odvrati on. Schiller bi se trikrat obrnil v grobu, da vidi to pokveko.

Vstaneva, da se vrneva domov. Deklamacije potujočega glumača so nekam čudno učinkovale na naju. Bila sva nevoljna. Taka smet sme Slovana zanič-evati na lastni zemlji in še obdarovala sva jo! Golobja ali bolje rečeno neumna slovanska naravi! Albert je take in enake misli burno rešetal in med tem se približava mestu.

Albert, pravim, pustiva to! Pride Vidov dan. Tudi Slovani poreko nekoč: „Afflavit deus et dissipati sunt.“ Govoriva kaj drugega, o Neži! Ljubi li tebe ali mene?

*) Bog je pihnil in razkropili so se.

Kaj jaz vem, skomizgne mladenič z rameni. Zakaj vprašas to?

Kako bi ne vprašal! Le pomisli! Tukaj tičiva v majhnem mestecu. Obkolila sva dekle. Tekmujeva. Ona ljubi, v resnici ljubi, ker se je vsa spremenila. Ali ni res?

Res je.

Toda ktereja? Tega ne veš ne ti ne jaz. Deklica ne sme povedati. Poslušaj me! Dajva, da se dekle zbere, da premišlja. Odstraniva se! Ko naju ne bo tukaj, ji srce pove, kateri je pravi. Potem naj ona razsodi! Ali hočeš?

Dobro, tako je prav. Hrepenenje razodene pravo ljubezen.

Sedeli smo zopet na vrtu „stare pošte“ pri večerji. Pripovedovala sva o dramatskem prizoru ob cesti in bilo je dosti smeha. Slednjič izjaviva, da hočeva na pot dalje v planine: na Blejsko in Bohinjsko jezero, k izviru Save in sicer jutri zara. Gospodar in gospodinja odobrita najin sklep, Neža neopaženo zadrhti.

Koliko časa bosta potovala?, vpraša.

Štirinajst dni, odgovori Albert.

In potem?, doda Neža radovedno.

Potem se vrneva, ji rečem.

Gospodar gre v hišo ter pokliče s seboj Alberta, da mu izroči pismo za prijatelja na Bledu; gospodinja pa gre gledat v kuhinjo. Za mizo ostane Neža, pletoč, in jaz, zroč pred se, sukajoč smodko. Krog podrita-vajoče svetiljke so frleli ponočni metulji in skozi listje je kukala mesečina. Kar se zasliši kladivo se starega zvonika. Enajsta,

„Luna sije, kladvo bije,“ nehote pošepetam poluglasno.

(Dalje pride.)

*) Uredovalec pri zabavah.

**) Kakor kaže (pričujoči) vzgled.

****) Pegaz.

spodarske zadeve, ki jih imajo reševati dež. zbori, imajo v tem sistemu boljše zaščito, ko pri splošni volilni pravici.

Nato je začel govoriti min. predsednik o volilni reformi. Konstatiral je, da zbornica s svojim sklepom od 6. okt. formalno sicer ni priznala nujnosti vprašanja o vpeljavi splošne volilne pravice, s svojo tedanjo večino pa vsakakor priznala neizogibno potrebo volilne reforme. Samo 25 glasov je manjkalo za dve tretjinsko večino, pomisliti je pa pri tem, da 156 poslancev ni bilo navzočih. Dolžnost vlade je, gibanje za volilno reformo, ki se je po zadnjem zasedanju pomnožilo, spraviti v redni, mirni, postavljeni tek.

V zborničnem sklepu zadnjega zasedanja je bil nujen poziv na vlado, to vprašanje skrbno in natančno proučiti, vsled tega si je takoj nabavila potrebno tvarino in odredila je predelati. Iz tega naj zbornica povzame, da vlada ni potrebovala vzbodbude od zunaj, najmanj pa so mogle njeno naglico pospešiti demonstracije. Vladi je zadostoval sklep zbornice in jasno prepričanje, da vlada, ki v tako temeljnih vprašanjih ne gre kot prva naprej, nima pravice nositi ime vlada. — Min. predsednik je govoril najprej o različnih volilnih metodah z ozirom na posebne avstrijske razmere, povdarjal, da mora biti parlament fotografija države in tudi po odstranitvi posebnih kurij tvoriti kolikor mogoče novo sliko Avstrije.

Vlada pripravljala načrt, ki se bode oziral na zgodovinski razvoj Avstrije, na narodnostne in kulturne razmere v državi.

Absolutno dobra in edina prava volilna pravica je nemogoča. Proporcijni sistem je mogoč za matematike, a ne za politike v državi, kakor je Avstrija, kjer so boji med strankami v posameznih deželah. — Tudi pluralni sistem se popolnoma ne priporoča za Avstrijo, vendar bo vlada študirala, v koliko bi lahko ta volilni sistem prišel v veljavo.

Pač pa hoče vlada predlagati volilne okraje, da bodo zavarovane narodnostne manjšine. (Klici: Za Nemce!) Ravno tako ne bode vlada predlagala, da bi se mandati razdelili po matematičnem ključu, po številu prebivalstva, kakor v Nemčiji in Franciji.

Tako bodo vse kulturne narodne moči države zopet dobile primerno zastopstvo z ozirom na historični razvoj volilne pravice v Avstriji, ki je zadobila sistematiško obliko. Nato je skiciral min. predsednik temeljne misli v poštevprihajajoče reforme, ter povdarjal, da mora tudi pri novi volilni reformi ostati načelo, da poprej pridobljene javne pravice morajo veljati dalje. Vlada torej ne more na to misliti, odvzeti branja in pisanja nezmnožnim osebam volilno pravico, niti jo omejiti na gospodarsko samostojne osebe. Pač pa je utemeljena odločba, koliko časa mora kdo biti v kaki občini, da ondi zadobi volilno pravico; ta odločba se torej lahko izpremeni, posebno ker se na ta način doseže večja trajnost v narodnih volilnih okrajih, obvaruje narodna posest proti trenutnim izpremembam. — Nadaljno skrbno pazljivost zasluži vprašanje popolne hranitve svobode in čistobe volitev, preprečenje vsakega terorizma, najvažnejše vprašanje pa je, čuvati narodne manjšine proti premoči števila. — Vlada je mnenja, da je najboljša zaščita narodnih manjšin v malih kolikor možno narodno omejenih volilnih okrajih, ki volijo posamezne poslanca.

Zbornici bo vlada predložila razdelitev volilnih okrajev, ki bo oziraje se na narodnostne razmere omejila narodnostni boj na najmanjšo mero in odpira prihodnost misli narodne avtonomije. Popolnoma neuporabna se zdi vladi navadna razdelitev mandatov po odstotnem razmerju prebivalstva, posebno ker ne sme odločevati mehanično razmerje števil, ampak le narodno in kulturno razmerje sil. Že § 6. tem. drž. zakona stipulira razdelitev mandatov po kralje-

stvih in deželah. Izkušajmo tudi na enak način v novem državno-zborskem volilnem redu, tudi po odstranitvi posebnih kurij, biti pravični pomenu kronovin. Vlada ima najprvo pred očmi kolikor možno narodno enotno omejevanje volilnih okrajev. Narodni obč. okraji naj se, kjer je le mogoče, zvežejo v enotne volilne okraje, pri čemer je vsaka občina volišče, tudi se morajo primerno zavarovati industrijsko važni kraji. Vlada bo ta načela izpeljala v vladni predlogi, ker to vsled svoje izredne važnosti in težavnosti ter svojega upliva na skupno javno življenje potrebuje najskrbnejšega proučevanja. Vlada je odločna, to vprašanje privedi do konca, ki se ne da več pustiti v nemar brez rešitve. Vlada bo vse storila, da predloži predlogo najkasneje meseca februarja prihodnjega leta tej zbornici. Vlada računa na podporo zbornice in je pripravljena ozirati se po možnosti glede razdelitve volilnih okrajev ter števila mandatov na posebne razmere dežel in na želje strank, kajti ona le želi, da pridejo državo ohranujoče stranke pri tako temeljnem vprašanju do besede in imajo tudi v bodočnosti možnosti dajati veljavo zastopanim interesom in načelom.

G. ministerski predsednik je izjavil, da čim večja so pričakovanja prebivalstva z ozirom na boljše razmere po volilni reformi, tembolj nujna skrb mora biti, da to upanje ne doživi razočaranj.

Da splošna volilna pravica more izvršiti svoj reformni namen, bo vlada predložila tudi nov poslovnik za državni zbor, ki bo omogočil redno delovanje. Vlada namerava reformirati tudi gosposko zbornico. — Gautsch je izjavil, da je za tako reformo vladi treba mnogo žrtev in da ve, da je treba premagati mnogo ovir, vlada pa hoče, kakor rečeno, to svojo nalogo izvršiti do konca, ker je prepričana, da stori državo ohranujoče delo, če za državno upravo zainteresira najširše sloje. Gautsch se je tekom svojega govora izjavil tudi za odpravo kurij, za katere se pri zadnji debati o splošni in enaki volilni pravici ni noben zavzel, ter je dejal, da bo za varstvo narodnih interesov skrbnjeno pri ureditvi volilnih okrožij. Ker bo vsled odpadlih mandatov trgovskih zbornic in splošne kurije prostih 178 sedežev, zbornica pa ostane pri številu 425 poslancev, bo treba napraviti nova volilna okrožja in sicer bo treba več malih volilnih okrožij, pri katerih se bo oziralo na razne narodne strukture. Sedanje interese v bodoče odpravljenih kurij se bo skušalo varovati na ta način, da kuriji veleposestva in trgovskih zbornic dobe svoje zastopstvo v gosposki zbornici.

Ministerski predsednik je izjavil, da postavna izpeljava tako velikih reform ni izpeljava, če je pot do nje zaprta po drugih predlogih: proračunskem provizoriju, trgovinskih pogodbah, kontingentu vojaških novincev, v interesu hitrejše rešitve volilne reforme je, če se pripravi nova volilna pravica, tedaj naj Avstrija nastopi novo pot s tistim upanjem, ki vodi do reda, ne pa do novih izkušenj in zmešnjav. Naj bo potreba volilne reforme še toliko, vendar cilj avstrijske politike mora biti pred vsem ta, notranji mir in pravno varnost narodov zagotoviti in moč Avstrije pomnožiti.

Baronu Gautschu so, ko je končal svoj govor, častitali mnogi poslanci, drugi so se mu pa rogali in posebno Vsenemci, ki so označili njegov govor za klepetanje.

Češki poslanec Ryba je predlagal, da se otvori o Gautschovem govoru debata, in zbornica je ta predlog tudi sprejela. Oglasilo se je blizu 100 poslancev, ki hočejo poseči v debato. Čeravno jih ne pride morebiti niti polovica do besede, je vendar skoro gotovo, da bo trajalo 14 dni, predno bode ta debata zaključena.

Prvi, ki je dobil besedo, je bil grof Sternberg, ki je po svoji navadi razveseljeval zbornico s svojim govorom. Grof Sternberg je rekel, da Gautsch sploh

nikdar ne govori resnice in da jo tudi v torek ni govoril. S svojim govorom in s svojimi obljubami glede splošne in enake volilne pravice ni imel, po govornikovem mnenju, baron Gautsch drugega namena, nego preslepiti poslance, da mu dovolijo začasni proračun. Govornik napadal je v svojem govoru tudi justičnega ministra in je bil dvakrat poklican k redu. Končal pa je svoj govor z apelom, naj vladar izroči usodo države mlajši moči.

Ko je bilo prečitanih nekaj interpelacij, je bila prva seja zaključena ob 3. uri popoldne.

V četrtek in včeraj se je nadaljevala v posl. zbornici razprava v izjavi ministra barona Gautscha. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Dopisi.

Iz Št. Andreža. — Po vaseh v goriški okolici vlada jako čudna navada, namreč da se kliče na veselice in ženitovanja lahonske piskače goriškega mesta, kateri kažejo potem med gostoljubnimi Slovenci jako grdo, laško kulturo z raznimi razžaljivimi psovskami.

Minuli teden so bili ti piskači z laško oliko poklicani na ženitovanje v Št. Andrež. Lačni Lahoni tudi tu niso pozabili dobro porabiti slovenske gostoljubnosti; proti večeru so jim vinski duhovi stopili v glavo in jih tako ogorčili za njih „patrijo“, da so začeli izzivati in žaliti z najgršimi psovskami svate in vse navzoče.

Kedaj bodo pač spoznali Slovenci svoje nasprotnike, te laške pijavke! Kedaj bodo začeli ločiti svojce od tujcev! Imamo v bližini slovenske godbe, ki so kos „sardelonom“, laškim piskačem, in bi se gotovo rade za isto ceno in še celo ceneje odzvale vsakemu povabilu.

Torej rojaki! Kedaj bomo vsi sprevideali svoje napake in začeli v dejanjih izvrševati načelo: Svoji k svojim?!

Rodoljub.

Iz Kamenj na Vipavskem. — Dejstvo, katero je „Gorica“ v zadnji številki posnela po nekem goriškem italijanskem listu, je, žalibog, deloma resnično. Res pa ni, da so napadalci pobrali možu, kar je imel, pač pa so ga zelo porezali. Popotni natakali ali gosposki sluga je prišel že pijan v gostilno. Sumljivo je bilo, da je mož vedno iskal priliko, da bi bil sam s samim. Nesrečnik je šel sam do bližnje hiše, od koder ga je gospodar spremil v vas, kjer so ga sprejeli, kakor popotnika, v hlev. — V četrtek ga je kamenjski župan spremil v goriško bolnišnico. Napadalci niso kmetje iz Kamenj, ampak kmečki fantje iz Skrilj.

Pretekli teden v petek okoli 9. ure zjutraj je srečal neki potepuh na potu neko dekle, ki je bilo namenjeno v Ajdovščino. Potepuh je dekle napadel, hotel jo oropati, ali močnemu dekletu se je posrečilo iztrgati se iz potepuhovih rok. Prišedši v Ajdovščino, je dekle naznanilo to orožnikom, ki so začeli potepuha koj zasledovati. In res se jim je posrečilo, da so ga zasačili in prijeli v Sv. Križu pred samostanom.

Politični pregled.

Baron Gautsch je torej v torek povedal, da hoče vlada v resnici predložiti državnemu zboru novi volilni red, ki bode slonel na podlagi splošne volilne pravice. Mi se čudimo, da so oni, ki so v torek vodili demonstracije za splošno in enako volilno pravico, bili zadovoljni z Gautschevim tozadevnimi izjavami, ko zahtevajo oni vendar ne le splošno, ampak tudi enako volilno pravico, katere slednje pa Gautsch v svojem govoru ni ne le ne obljubil, ampak celo naravnost povedal, da o enaki volilni pravici v Avstriji sploh še ne more biti govora. Baron Gautsch je sicer rekel, da morajo z novim volilnim redom izginiti dosedanje volilne kurije, ki so dajale volilno pravico le privilegiranim ljudem, a je povedal tudi, da tudi novi volilni red ne bode brez privilegijev. Baron Gautsch je namreč rekel, da so v Avstriji razmere take, da na volitvi ne sme odločevati

mehanično razmerje glasov, ampak razmerje narodne in kulturne moči. Kaj da je hotel baron Gautsch s temi besedami povedati, ni pa nikakor težko uginiti onemu, ki pozna smer avstrijske politike, ki je odločno ponemčevalna in ki stremi vedno dosledno za tem, da se ohrani v Avstriji nemško nadvladje nad drugimi nemškimi narodi. Baron Gautsch je hotel s tem reči: Nemci so v Avstriji kulturno najmočnejši narod, in novi volilni red prirojen mora biti tako, da bodo Nemci tudi zanaprej uživali v državi več pravic nego drugi narodi, posebno pa slovanski, s tem, da bodo smeli tudi zanaprej voliti v državni zbor razmeroma več zastopnikov, nego pa drugi narodi. Tak utis napravila so vsaj na nas Gautscheva izvajanja v torkovi seji poslanske zbornice.

Cesar o volilni reformi.

Z Dunaja poročajo, da je cesar v sredo vsprejel v avdienci posl. dr. Perathonerja, župana v Bolcanu, ki se mu je prišel zahvaliti za neko odlikovanje. Cesar je med razgovorom rekel, da upa, da se bodo z uvedbo splošne in enake volilne pravice odpravile v Avstriji parlamentarne razmere. Splošna volilna pravica se izkazuje za potrebno in se ne da več zadrževati.

Shod zaupnikov katoliško-narodne stranke v Ljubljani.

V ponedeljek se je vršil v Ljubljani shod zaupnikov katoliško-narodne stranke. Na tem shodu so bile vsprejete te-le resolucije:

Zaupniki kat. narodne stranke izrekajo, da je boj za splošno in enako volilno pravico za državni in deželni zbor tako pretežne važnosti za duševno in gmotno blagostanje in napredek slovenskega ljudstva, da se morajo za tem bojem zapostaviti vsa druga javna vprašanja.

Državni in deželni poslanci se zato pozivljajo, da uporabijo v državnem in deželnem zboru najskrasnejša sredstva v dosego splošne in enake volilne pravice, ne zmenec se za nikake posledice in zapostavljanje vse druge kakršnekoli ozire, bodisi političnega ali gospodarskega značaja. Pooblaščaj se zajedno, da podpisajo ono vlado, od koje se prepričajo, da ima resno voljo in zmožnost izvesti v kratkem času splošno in enako volilno pravico.

Zaupniki stranke na današnjem shodu izrekamo glede razmerja napram Ogrom in bratom Hrvatom:

I. Dasi priznavamo ugodnosti, katere ima skupnost omenjenega zastopstva in vojne sile kakor tudi enako carinsko in trgovinsko ozemlje za obe državni polovici, odklanjamo vendar očitno preobremenjenje naše državne polovice, obžalujemo dalje, da se je tekom zadnjih let z nekaterimi dejstvi, kakor s samostojnim nastopom Ogerske na sladorni konferenci v Bruselju, dalje z vpeljavo sladkorne „surtaxe“ in z nekaterimi daleč segajočimi vojaškimi ukrepmi kršilo bistvo one celokupnosti, katere je celo po nagodbi iz leta 1867 še preostala habsburški monarhiji ter želimo revizijo nagodbenih zakonov v to svrhu, da se uvede trajno povoljno razmerje med Avstrijo in Ogersko.

II. Naglašamo, da po našem prepričanju bi bila ničeva in nezakonita vsaka revizija ogerske nagodbe, koji ne bi pritrđilo zakonodajstvo trojedine kraljevine, t. j. kraljestvo Hrvatske, Slavonije in Dalmacije.

III. Glede reške resolucije smo uverjeni, da je ona izliv čistega hrvatskega rodoljubja, po vsej pravici užaljenega vsled tužnega položaja hrvatskega naroda v obeh državnih polovicah. Z druge strani pa ne moremo prezirati, da pomeni resolucija v svojih praktičnih posledicah usodno državno-pravno ločitev Slovencev in Hrvatov, dveh narodov tedaj, ki bi morala biti edina po svojem prizadevanju, kakor sta si edina po krvi in po skupni zgodovini. Nadejamo se od modrosti hrvatskih rodoljubnih zastopnikov, da bodo uvažali prevažne pomisleke svojih slovenskih bratov.

Shod zaupnikov skleni: Katoliško narodna stranka se imenuje odslej Slovenska ljudska stranka.

Kriza na Ogerskem.

Razmere na Ogerskem postajajo od dne do dne vedno bolj zamotane. Čim bolj se bliža dan 19. decembra, dan namreč, na kateri bi se moral zopet sniti ogerski državni zbor, tem bolj se ponavljajo glasovi, ki hočejo vedeti, da se ogerski državni zbor v sedanjih svojih sestavi sploh več ne snide, ampak da bode razpuščen ravno isti dan, ko bi se imel sniti. Govori se celo o tem, da se bode na Ogerskem ustava koj po 19. decembru sistirala ter da se upelje tam nekaka diktatura. Med tem časom pa da izide novi volilni red na podlagi splošne in enake volilne pravice in

da se bodo nove volitve vršile še-le meseca marca prihodnjega leta.

Posebno preglavico dela sedaj vladi skrbjanje rezervistov pod orožje, ker se vsi občinski uradi branijo iti v tem pogledu vladi na roke.

Sploh vlada na Ogerskem zdaj taka zmešnjava, da se jo zamore po vsi pravici imenovati anarhizem. To pa ne more nikakor dolgo časa trajati in niso torej popolnoma brez podlage govorice o odločilnih korakih, ki se morajo na Ogerskem napraviti, ako se hoče priti v okoliš sedanjim neznosnim razmeram, ki niso samo na kvar obdobju blagostanja, ampak ki tudi pred drugim svetom jako škodujejo ugledu naše skupne države.

Pomorska demonstracija proti Turčiji.

Mednarodno brodovje se nahaja zdaj še vedno v Mitilenski luki. Vojaštvo se je izkrcalo ter posedlo carinske urade na otoku. Zgodilo se je vse to brez kakakega odpora od turške strani. Dan za dnem prihajajo iz Carigrada poročila, da se bo Turčija najbrže udala zahtevam evropskih vesil, ter dovolila mednarodno kontrolo nad macedonskimi financami, a takega povoljnega odgovora od strani Turčije le noče biti. Listi poročajo, da se poda mednarodno brodovje, ako se Turčija v dveh dneh ne uda, v Smirno in k otoku Lenmos, ki zasede tudi ti dve važni turški trgovski točki, pustivši seveda na Mitilenskem otoku svojo posadko.

Dogodki na Ruskem.

Z Ruskega prinašajo listi še vedno ne vesela poročila. Tako so polnili posebno židovski listi zadnje dni svoja predala s poročili iz Sebastopola, kjer je nastal med vojniki punt. Uporni vojniki, katerih je bilo več sto, so bili baje dobro prekrbljeni s strelivom in orožjem ter so se zabarikadirali v vojašnice. Carju zvesti vojniki so imeli mnogo posla, predno so puntarje prisilili k udanju. Židovski listi so poročali, da je bil boj med puntarji in ostalim vojaštvom strašen ter da so puntarji zažgali mesto, katerega je zgorela skoro polovica. Danes pa isti listi pišejo, da so bile take vesti izmišljene in da ni v Sebastopolu nobena hiša zgorela. Zdaj pa prinašajo omenjeni listi vesti o splošnem štrajku poštinih in brzojavnih uradnikov in pravijo, da so vse pošte in vsi brzojavni uradi zaprti ter da je brzojavni promet med Rusijo in drugimi državami pretrgan. Če je pa brzojavni in poštini promet v Rusiji ustanovljen, a med Rusijo in med drugimi državami pretrgan, potem bi mi radi vedeli, po kakih poti dobivajo omenjeni listi svoja brzojavna poročila iz Rusije? Ali ne more biti potem svoje domišljije?

Domače in razne novice.

Umrli je na Dunaju, dne 27. t. m. g. Ignacij Rebek, nadkontrolor pri c. kr. pošto-hranilniščnem uradu. Bil je naš domačinec. Hiša njegovih starišev je ona na „Goričici“, na cesti pod Kamnjami, na Vipavskem kateri se pravi še sedaj: „pri Reku“. N. v. m. p.

Srednje šole je obiskal v Gorici; osmi latinski razred v Trstu, kjer je dostal zrelostni izpit. Na Dunaju se je vpisal v juridično fakulteto, katero je obiskoval nekaj časa. Radi pomanjkanja denarne podpore je pustil juridične študije in se podal k c. kr. pošti. Od leta 1883 je služboval pri pošto-hranilniščnem uradu. Zapustil je udovo in pet otrok. Edini sin, najstarejši izmed otrok, je doktor prava na Dunaju.

Imenovanje v finančni stroki. — Finančni koncipist dr. Gustav Ganguisio je bil imenovan finančnim komisarjem v IX. činovnem razredu.

Za „Solski Dom“ prejelo predsedništvo: Anton Manzini, vikar v Staremsetu 10 K.

Upravištvo „Gorice“ je prejelo: Josip Skočir, dekan v Devinu 20 K.

Manifestacija za splošno in enako volilno pravico. — V Gorici se je izvršila manifestacija za splošno in enako volilno pravico v torek prav mirno. Predpoludne okoli 10. ure zbiralo se je delovstvo na Telovadnem trgu, od koder je odkorakalo potem v sprevedu po mestnih ulicah, noseč rdeče zastave, popolnoma mirno in tiho. Spreved ni bil posebno mnogoštevilen, mogoče radi skrajno neugodnega vremena. Udeležilo se je spreveda posebno mnogo delavcev iz okolice. Bili so to skor. izključno Slovenci. Popoludne so zaprli vse prodajalnice in tudi kavarne so bile do 2. ure zaprte. Čez dan so se ljudje razšli po gostilnah. Na večer okoli 6. ure so se zopet zbrali na Telovadnem trgu, od koder so zopet odkorakali po mestu, pevajoč. Slovenci so prepevali slovenske narodne pesmi, kakor „Hej Slovani“ itd., Italijani so pa peli delavsko pesem. Na Telovadnem trgu so Slovenci prav ubrano zapeli par lepih slovenskih pesem. Okoli

7. ure pa so se vsi mirno razšli, le tu in tam oglašali so se posamezniki, ki so se ta dan preveč navzili božje kapljice.

Povsod v vseh pokrajinskih mestih in drugih krajih so v torek delavci priredili shode in poulične sprevede v prid splošni in enaki volilni pravici. Ta dan je bilo delo skoro povsod zastavljeno, in prodajalnice so bile zaprte.

Na Dunaju se je udeležilo spreveda, ki je trajal 4 ure in pol, nad 200.000 oseb. Posebna deputacija je izročila, ko je prišel spreved pred parlament, min. predsedniku ter predsednikoma poslanske in gosposke zbornice peticije za splošno in enako volilno pravico. Ko je spreved ob 2. in pol uri popoludne bil končan, se je množica mirno razšla.

V Trstu je bilo v torek šest shodov, dva slovenska in štirje italijanski. Ob 10. uri so se sešli udeležniki teh shodov na Velikem trgu ter so tam v sprevedu, broječih kakih 5000 oseb, odkorakali po mestnih ulicah. Okoli 4. ure pop. pa so se mirno razšli.

Kakor rečeno, tudi po drugih mestih so se priredile slične demonstracije, in obdržavali so se shodi in izšlo je povsod vse v lepem redu, le na Moravskem je tudi ta dan tekla kri. V Brnu je omela-vala namreč množica policije s kamenjem in je bila policija primorana rabiti gole sablje. Sicer pa je bil mir kmalu vsploščen. V Slavkovo, blizu Brna, pa so delavci, ki niso ta dan delali, hoteli s silo zabraniti drugim delavcem delo. Orožništvo, ki je bilo pozvano na po noč, je moralo streljati. Ena oseba je bila ubita, več jih je bilo tekoče ranjenih, od teh je jedna oseba na potu umrla.

Istotako so bili nemiri v Olomuecu, kjer je bilo več oseb ranjenih.

Naši Italijani in splošna in enaka volilna pravica. — V torek se je tudi tukajšnje italijansko politično društvo „Società politica popolare“ izreklo za splošno in enako volilno pravico. Pa kaka naj bo ta splošna in enaka volilna pravica? Ta splošna in enaka volilna pravica naj bo, po mnenju in želji naših Italijanov, taka, da jim tudi za naprej jamči večino v vseh javnih zastopih, katero so imeli do sedaj, vsled obstoječega krivičnega volilnega reda. Vse to pa zahtevajo Italijani v imenu svobode. Kaj pa razumejo Italijani pod imenom svoboda? Pod besedo svoboda razumejo Italijani namreč to, da je njim dovoljeno vse, drugim pa nič.

Zmešalo se mu je. — Včeraj zjutraj okoli 8. ure je poročnik Katusić tukajšnjega pošpolka št. 47. hkratu na Travniku vrgel od sebe sabljo, kapo in se je hotel celo tudi sleči. To videvši, je hitel k njemu nadporočnik g. Schobert, ki je stal ravno takrat na vratih vojašnice. Njemu se je posrečilo spraviti nesrečneža v voz, s katerim so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov. Popoludne pa ga je spremljal neki častnik v tržaško vojaško bolnišnico.

Poročnik Katusić je ljubil redno življenje in je bil znan kot človek jako mirne naravi.

Izpred porotnega sodišča. — V ponedeljek se je vršila pred tuk. porotnim sodiščem kazenska obravnava proti 35-letni Magdaleni Mavrenčič, ženi čevljarja Franceta Mavrenčiča. Mavrenčič, ki je doma iz Biljane in ki je stanovala na Placuti št. 6 v hiši hišnega posestnika Tosa, je bila obtožena, da je dne 28. junija t. l. na treh mestih svojega stanovanja zanela požar z namenom, da bi se okoristila, ker je bilo njeno pobištvo, katero je zavarovala pri „Vzajemno zavarovalni banki v Ljubljani“ za 2600 kron, veliko manj vredno, nego je znašala zavarovalna svota. Mavrenčič je istega dne popoludne, ko je nastal požar, šla s svojimi otroci na Sr. Goro in tam so jo tudi orožniki prijeli ter našli pri nji zavarovalno polico in pa slike njenih otrok. Državno pravdnštvo jo je tožilo vsled tega zaradi požiga. Mavrenčič je pa kolikor med sodno preiskavo, tako tudi na razpravi v ponedeljek odločno tajila, da bi bila ona provzročila požar, čeravno so priče dokazovale, da je začelo omenjenega popoludne na treh mestih njenega stanovanja hkratu goreti. Razpravi je predsedoval sodni svetnik Gabrijelčič. Obtožbo je zastopal drž. pravd. namestnik Jeglič. Zagovornik pa je bil odvetniški kandidat dr. Levpušček. Po dokončani razpravi so se podali porotniki v svojo posvetovalno sobo in po daljšem presledku je prišel v sodno dvorano njih predsednik, župan Gruntar ter je naznanil sodnemu dvoru, da se je 7 porotnikov izreklo za to, da je Mavrenčič kriva požara, 3 da so na tozadevno vprašanje odgovorili: ne, a 2 porotnika, da nista glasovala ne z: ne kakor tudi ne z: da. Predsednik sodnega dvora, sodni svetnik Gabrijelčič je pa opozoril predsednika porotnikov, da ni tako postopanje pravilno in da se morajo

vsii porotniki izreči ter ali zanikati, ali pa potrditi stavišeno jim vprašanje. S tem pojasnilom se je podal predsednik porotnikov zopet v posvetovalno sobo in ko se je čez nekaj časa povrnil v sodno dvorano, naznanil je predsedniku dvornega sveta, da se je izreklo 7 porotnikov za krivdo, 5 porotnikov pa proti krivdi Magdalene Mavrenčič na požigu. Vsled takega pravoreka je bila Mavrenčič oproščena.

V torek je sedel na zatožni klopi pred porotniki 26 letni zakonski trgovski pomočnik Artur Derossi iz Gorice. Tožen je bil, da je vkradel iz zapuščine dne 13. septembra t. l. umrle Magdalene Martinelli hranilno knjižico tak. Monta, na katero je bilo vloženih 6000 kron in da je ta denar pri Montu tudi potegnil. Ker se je denar našel na njegovem stanovanju, ni mogel Derossi tajiti tatvine. Obsojen je bil na petmesečno ječo.

V sredo in četrtek se je vršila pred porotnim sodiščem kazenska obravnava proti 41-letnemu zidarju Ivanu Gabrovicu, doma iz Zgonika, a stanujočemu v St. Andrežu, Antonu Gorjancu v Vogerskega, staremu 37 let, Josipu Martelancu iz Bukovice, a stanujočemu v Gorici, ki je sodar in ima 49 let, proti 20-letnemu Petru Brajdi iz St. Petra in proti 51-letnemu Francetu Masku iz Bilj. Brajda in Martelanc sta bila že kaznovana. Vse imenovane tožilo je državno pravdnštvo zaradi goljufije, izvršene s tem, da so v dobi od meseca decembra 1904 pa do meseca julija 1905 večkrat s ponarejenimi menicami dobili denara pri denarnih zavodih „Banca popolare goriziana“ in „L'Associazione cooperativa di credito“ ter da so omenjene zavode na tak način ogoljufali. Razpravo je vodil sodni svetnik Gabrijelčič. Obtožbo je zastopal državnega pravdnika namestnik Jeglič. Zagovorniki pa so bili: za Gorjana in Maska dr. Luzzatto, za Gabrovica dr. Sket in za Brajdo in Martelanca dr. Levpušček. Izid te kazenske obravnave je bil ta, da so porotniki spoznali za krive vse obtožence razun Maska, in da je sodni dvor na podlagi pravoreka porotnikov obsodil Gabrovica na 3-letno, Gorjana na 14-mesečno, Martelanca na 15-mesečno in Petra Brajdo na 12-mesečno ječo, poostreno vsaki drugi mesec s postom, Mask je bil pa oproščen.

Včeraj se je imela vršiti pred porotnim sodiščem tiskovna pravda, katero je naperil odvetnik dr. Stanič proti uradni tržaškega lista „Gazzettino“, Ivanu Vrh, zaradi žaljenja časti. Ker je pa Vrh doposlal zdravniško sprčevalo, ki potrjuje, da je bolan, se je vsa zadeva odložila na prihodnje porotno zasedanje.

Poskušeni ulom. — V sredo po noči so hoteli neznan lopov udreti v poslopje usmiljenih sester „Rudečega križa“, nahajajočem se na Fran Josipovem tekalšču. Jedna usmiljenih sester, ki je čula ropot, je šla k oknu ter ustrelila z revolverjem klicavši obenem na pomoč, nakar so tatovi zbežali.

Zlata poroka. — Z Vogerskega nam pišejo, da je tam dne 29. novembra praznoval svojo zlato poroko župan g. Andrej Gregorič.

Vabilo k ustanovnemu obnemu zboru sovedenjsko-rubijskega izobraževalnega bralnega in pevskega društva „Zvezda“ v Sovodnjah, ki se bo vršil jutri dne 3. dec. 1905 v prostorih g. Fr. Vuk-a ob 3. in pol uri popoludne. K obilni udeležbi uljudno vabi pripravljalni odbor.

Pogreša se od 17. t. m. posestnik Andrej Urbančič iz Volč pri Tolminu. Navedenec je star okoli 60 let.

Izginil je. — Josip Pavšič, posestnik na Anhovem je naznanil na tuk. policiji, da je dne 25. novembra t. l. zvečer med 6. in 7. uro izginil iz domače hiše njegov brat, 40-letni posestnik Anton Pavšič, vzeši s seboj večjo svoto denara, ne da bi vedeli domači, kam je šel. Anton Pavšič je nekoliko slaboumen.

V ogljencu bi bila kmalo žalostno končala svoje življenje v soboto zvečer v Tolminu tamonjši garnizijski poveljnik in njegov služabnik. Na neopravičljivo lahkomišln način je grel služabnik z ogljem v sobi vodo za kopel ter tako zastrupil zrak. Dasi je stotnik to videl, se je vendar kopal, in to neprevidnost bi bil kmalu plačal z življenjem. Ko se je onesvestil, prihitel služabnik iz predsobe na pomoč ter sam pade onesveščen čez stotnika. Le s težavo so jim rešili življenje.

Poizkušeni umor. — 14. t. m. zvečer je prišel dninar Franc Durn iz Gradišča pri Vipavi v na gori Nanos ležečo samotno hišo, kjer stanuje posestnica M-rija Bajc in njena sestra Antonija Tomažič. Ko mu je šla Bajc pokazat prenočišče, se je Durn z nekim izgovorom vrnil v hišo in hotel tam

zadušiti Antonijo Tomažič. Ko je prišla Bajc in je ležala Tomažič nezavestna na tleh, se je delal, kakor bi jo hotel spraviti k sebi in je rekel, da jo je našel nezavestno. Durna so zaprli v Vipavi.

Neredno dostavljanje pisem in listov, od strani podgorskega pismo-noše. — Stranke, katerim dostavlja pisma in časopise podgorski pismo-noša, se jako pritožujejo o nerednem in kasnem dostavljanju istih. Tako n. pr. nam pri pripovedujejo, da bobivajo naši naročniki torkovo št. našega lista še le v soboto. Ako je to res, prosimo poklicane činitelje, da napravijo v tem pogledu red.

Najdeno truplo. — V ponedeljek predpoludne okoli 10. ure je zagledal neki Gašpar Špacapan, ki je šel po tovarniškem mostu v Stračicah v Podgoro na podgorski strani truplo neke ženske v Soči, koje obleka se je zapletla med grmičevje. Naznanil je to dotični oblasti, ki je poskrbela, da se je truplo potegnilo iz vode. Kmalu so se prepričali, da je bilo to truplo ono nesrečne gospodične Pavle Defranceschi, ki je predminuli ponedeljek, kakor smo poročali, skočila v Sočo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1905 za mesto Gorica so včeraj došle, in se dobivajo pri cerkovniku stolne cerke. Vsi častiti društveniki so uljudno naprošeni, da ob tej priliki, ko dobijo knjige, plačajo udnino za prih. leto, da s tem prihranijo poverjeniku dosti truda.

Koledar za kmetovalce 1906. — Dobili smo novo prepotrebno gospodarsko knjigo. Tvrška I. Bonač v Ljubljani je izdala jako pripravno ročno knjižico „Koledar za kmetovalce“, katero je strokovno sestavil g. mleč. nadzornik J. Legvart. Vsi drugi narodi že imajo take žepne kmetijske zapisnike, le slov. narod je bil izjema. Naprednejši posestniki so se posluževali nemških koledarjev, kateri so ne le jako dragi, ampak tudi zelo pomanjkljivi in ne za naše razmere pisani. Naš koledar je pa izborna sestavljen, tako, da bode vsakemu vzoren svetovalec v vseh gospodarskih zadevah. Vsebinska je: Koledar za l. 1906, poštne določbe, živinoreja, mlekarstvo, vinoreja, kletarstvo, sadjereja, živino-zdravilstvo, različne za kmetijstvo važne postavbe, različne tabele za merjenje lesa, poseben zapisnik za knjigovodstvo in vpisovanje delavcev, zapisnik za beležke itd. Knjižica je jako okusno in pripravno v močno črno platno vezana. Upamo, da bode ta knjižica veliko pripomogla v povzdigo našega slov. kmetijstva in jo vsakomur toplo priporočamo. Cena koledarja je samo K 1-80 in opozarjamo na današnji inserat.

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujem neposabnim mi dobrim kronberškim duhovljanom za nenasluženno saupanje in ljubesen, katero so mi pri vsaki priliki ves čas mojega tamkajšnjega enajstletnega službovanja tako eminentno skazovali, osobito bl. gosp. Franu Vilharju, učitelju in vrli g.čni Heleni Prešern za laskave besede in podaritev vencev; enako vsem onim, ki so se me pri mojem odhodu nenaslužno spominjali. V slovo vskliknem vsem: Izpred oči sicer, pa ne iz spomina!

Sovodnje, 28. nov. 1905.

ANTON PAHOR,

vikar.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom nepričakovane smrti našega ljubljenga očeta itd., gospoda

Ant. Zavrtanik-a

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom našo najiskrenejšo zahvalo. Bog vsem povrni!

Rodbina

Zavrtanik-Premrou.

Gorica, 29. nov. 1905.

Išče se spretnega
potnika
za trgovino z
vinom,
zmožnega slovenščine,
nemščine in italijanšči-
ne v govoru in pismu.
Pismene ponudbe s pri-
čevati o sposobnosti za
ta posel na upravništvu
lista do konca tega leta.
Plačilo proti primerni
varščini po dogovoru.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica
priporoča svojo veliko zalogo pristnih
belih in črnih vin iz lastnih in drugih
priznanih vinogradov; plzenskega piva
»prazdroje« iz sloveče češke »Mešćanske pi-
vovarne«, in domačega žganja I. vrste v
steklenicah, kojega pristnost se jamči.
Zaloga ledu katerega se oddaja le na
debelo po 50 kg naprej
Vino dostavlja na dom in razpošilja
po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske
države v sodih od 56 l naprej.
Cene zmerne. Postrežba poš-
tena in točna. M M M M M

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25
priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Oljce: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljinsveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnideršič
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mлина iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Najzanesljiveje izvrševanje
pleskarstva
(slikarstva)
kakor izvrševanje napisov, sli-
kanje sob in sploh vseh v to
stroko spadajočih del izvršuje
Jos. Makovec
v Gorici, ulica Morelli št. 9
Specijalist v imitaciji
na lesovju.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki
priliki „Šolskega doma“.
Anton Krušič
krojaški mojster
in trgovec v Gorici,
Tekališče Jos. Verdi 33
Tekališče Fr. Josipa 35
izdeluje
vsakovrstne obleke
po najnovem kroju in po
želji gg. naročnikov.
V zalogi ima ravno kar došlo
sveže avstrijsko in angleško
raznovrstno fino blago za
jesensko in tudi zimsko sezono.
Zaloga izgotovljenih raz-
novrstnih oblek, površnikov,
zimskih suhenj itd.

Lepo božično darilo.
Neverjetno nizka cena
500 kom. za samih gld. 1.85
1 krasna garant. dobrodoča ura s 36 urnim
tekem in pozlačeno verižico; 1 kravatna igla z
briljanti Simili; 1 v ognju pozlačen prstan z imi-
tiranim kamnom za gospode ali dame; 1 krasna
garnitura obstoječa iz zapestnih, ovratnih in na-
prsnih gumbov iz gar. 39% zlata Double; 6 pristnih
platnenih žepnih robcev; 1 eleg. žepna pisalna
priprava iz niklja; 1 toaletni etu z ogledalom in
finim glavnikom; 1 toaletno dobro dišeče milo;
1 fino vezan notic; 12 umetnih razglednic slavni-
mož zadnjega stoletja; 72 angleških peres in še
395 raznih domačih koristnih predmetov. Vse
skupaj z uro, katera je sama toliko vredna stane
samo gld. 1.85. Pošilja po povzetju ali predpla-
čilu eksportna hiša
H. Spingarn Krakovo št. 58.
Pri naročbi dveh zavojev, darujem en
krasen žepni nožič z dvema rezali. Pri naročbi
več kot zavojev, darujem vsakemu zavoju tak
nožič. — Za kar ne ugaja se denar vrne takoj.

Dr. L. Färber,
štabni zdravnik v Gorici, zapisoval
je vselej z najboljšim uspehom
osebam, katere so že dlje časa
bolehale na živcih
železnato vino
G. PICCOLI-ja, dvornega založnika
Nj. Svet. papeža in lekarja, Ljubljana
Politiška steklenica 2 K in se
vnanja naročila izvršujejo obratno.

!! Najvgodnejši pogoji !!
za zavarovanje
Edina zavarovalna - -
družba ki ima slo
glavnega
Prva češka splošna delniška družba
za zavarovanje na življenje
zastopnika
v Trstu. o o o
Zavaruje na življenje in na
dohodke na vse načine po zelo
nizkih postavkih. — Pojasnila daja
glavno zastopstvo za slovj. dežele v Trstu,
ulica Torre Bianca št. 21 I. nd., in njegova
okr. zastopstva v vseh mestih in večih krajih

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9.
Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905 dalje: Na mesečna od-
plačila v petih letih in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za
vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.
Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:
na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%
z 1/8% upravnega prispevka za vsakega pol leta. Obrestna mera
za hranilne vloge ostane nespremenjena.

J. Cristofolletti
lekarnar v Gorici na Travniku,
trskino štokfi-
ževo jetrno olje
Sredstvo proti
prsi bolezni in
telesni slabosti
Steklenica tega olja pravno rmenje barve K 1.40, bele K 2.—
Trskino železnato jetrno olje
Raba tega olja je posebno priporoč-
ljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni
in nežne naravi.
Cena eni steklenici je 1 K 40 vin.
Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegie, pre-
išče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolni
steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote
in stalne sposobnosti za zdravljenje.
Cristofolletti-jeva pijača iz kine in železa
najboljši pripomoček pri zdravljenju s
trskinim oljem
Steklenica stane 1 K 60 vin.

Prava radost
za vsako gospodinjso so testenine
Žnideršič & Valenčiča, ako pozna
različne načine izdelovanja za juho,
prikuho in močnato jed.

Kako se predrzneš mi kaj drugega prinesiti, kakor dobro izkušeni
„OTTOMAN“ smodčični papir,
in zavitke!
